

บรรณานุกรม

- กาญจนา กาญจนสินีหิรัญ. "การดำเนินการวางแผนครอบครัวในประเทศไทยศึกษาเฉพาะ
โครงการวางแผนครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข" วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.
ฉลวย คำนิ่ง เนตร. "พฤติกรรมกรรมการวางแผนครอบครัวของสตรีชาวจีนในเขตเทศบาล
นครหลวงกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.
- นภาพร บุรพารณะ. "วิธีป้องกันการปฏิสนธิที่คู่สมรสในเขตเมืองเล็อกโซ้,"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.
- นิพนธ์ เทพวัลย์. ประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.
- นิพนธ์ เทพวัลย์. "การศึกษาถึงการทำงานของ สตรีไทยในเขตเมืองกับภาวะเจริญพันธุ์"
วารสารสังคมศาสตร์ ๑๑ (กรกฎาคม ๒๕๑๗) : ๑ - ๑๖ .
- "ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ พ.ศ. ๒๕๑๔." ราชกิจจานุเบกษา ๔๘
(๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๔) : หน้า ๑๔๔.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ. ภาวะเจริญพันธุ์และการวางแผน
ครอบครัวของสตรีในเขตชนบทและเขตเมืองของประเทศไทย. เอกสาร
วิจัยหมายเลข ๑๕, กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.
- มนัสวี อุณหันท์. "การศึกษารายงานการทำบันทึหญิง" ใน รายงานการสัมมนาทาง
ทางวิชาการแห่งชาติ เรื่อง ประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๒,
หน้า ๑๔๕ - ๑๔๘. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๑๔.

- วราภรณ์ พุ่มจำปา. "ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ที่ยอมรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓.
- วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ, และผู้ร่วมงานอื่น ๆ. ประชากรของประเทศไทย : เปรียบเทียบระหว่างชนบทและเมือง, กรุงเทพฯ : หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.
- สาธิตารณสุข, กระทรวง. กองอนามัยครอบครัว. เรื่องตั้งเขปประเทศไทย. เรียบเรียงโดย ชัยชนะ สุวรรณเวช และ สนิท มาประจวบ, พระนคร : มิตรนราการพิมพ์, ๒๕๑๖.
- สุพร เกิดสว่าง, สุวณีย์ ริมคุสิศ และ ประพาส เพียรเลิศ, "วิธีป้องกันปฏิสันธิด้วยการใช้ยารับประทานในหญิงไทย" ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่อง ประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๓, กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, ผู้รวบรวม. พระนคร : อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์, ๒๕๑๑.
- สมพงษ์ ชิวสันต์. "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมที่มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ของชาวไทยและชาวไทยมุสลิม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓.
- เศรษฐ์ เปลื้องเข็ญ, "ความรู้ของสตรีไทยในชนบทเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสันธิ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.
- อารี สมบูรณ์สุข และคนอื่น ๆ. "รายงานการไขหวงอนามัย." ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่อง ประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๒, หน้า ๔๑ - ๕๑. กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, ผู้รวบรวม. พระนคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕.

Bibliography

- Berelson, Bernard. "National Family Planning Programs." In Fertility and Family Planning. pp. 359 - 366.
Edited by S.J. Behrman, Leslie Corsa Jr. and Ronald Freedman. Michigan : Ann Arbor The University of Michigan Press, 1969.
- Bogue, Donald J., ed. Fertility and Family Planning in Metropolitan Latin America, Chicago : Latin America Demographic Center and Community Family Study Center, University of Chicago, 1972.
- Chung, Bom Mo., et al Psychological Perspectives : Family Planning in Korea. Seoul : Hollyn Corporation Publishers, 1972.
- Dandekar, Kunudini and Bhate, Vaijayanti. Prospects of Population Control : Evaluation of Contraception Activity (1951-1964). India : Orient Longman, 1971.
- Freedman, Ronald and Takeshita John Y, Family Planning in Taiwan, New Jersey : Princeton University Press, 1969.
- Freedman, Ronald; Whelpton Pascal K, and Campbell Arthur A, Family Planning, Sterility and Population Growth. New York : McGraw-Hill Book Co., 1959.

Glass, D.V. "Family Limitation in Europe : A Survey of Recent Studies." In Research in Family Planning, pp. 231-259. Edited by Clyde V. Kiser. New Jersey : Princeton University Press, 1962.

Goldstein, Sidney. "The Influence of Labor Force Participation and Education on Fertility in Thailand." Population Studies (November 1972) : 420-425.

Hemachudha, Chitt., et al. "Thailand." Studied in Family Planning 3 (7 July 1972) : 151-156.

Hill, Reuben; Stycos, J. Mayone and Back, Kurt W. "Psychological Acceptability of The Mean" The Family and Population Control Chapel Hill : The University of North Carolina Press, 1959.

India : The Government of Kerala. The Story of The Ernakulam Experiment in Family Planning. India : S.T. Reddiar & Sons, Co., 1971.

Khan, Majed and Choldin, Harvey M. "Trends in Social and Demographic Characteristics of contraceptive Adopters." In Further Sociological Contributions to Family Planning Research. pp. 118-179. Editor by Donald J. Bogue. Chicago : Community and Family Study Center, University of Chicago, 1970.

Knodel, John and Pichit Pitaktepsombati. Thailand : Fertility and Family Planning among Rural and Urban Women. Paper Number 6 Bangkok : Institute of Population Studies, Chulalongkorn University. 1973.

- Knodel John and Visid Prachunbmoh. The Fertility of Thai Women, Research Report No. 10, Bangkok : Thai Watana Panich Co., 1973.
- Koya, Yoshio, "A Survey of Health and Demographic Aspects of Reported Female Sterilizations in Four Health Centers of Shizuoka Prefecture." In Pioneer in Family Planning, pp. 85-108. Tokyo : Japan Medical Publisher, 1963.
- Kwon, E-Hyock, et al "A Study in Acceptability and Effectiveness of Oral Pills with Women Resident in and Urban Area." In Population and Family Planning in the Republic of Korea, pp. 137-151. Vol. 1 Korea : the Ministry of Health and Social Affairs, 1970.
- Laing, John E. "The Relationship Between Attitudes and Behavior." In Further Sociological Contributions to Family Planning Research, pp. 215-345. Editor by Donald J. Boguc. Chicago : Community and Family Study Center, University of Chicago, 1970.
- MacDaniel, Edwin B. and Pardthaisong, Tieng. Return of menstruation and fertility in Thai women after contraceptive injection. Journal of Biosocial Science 3 (1971) : 209-228.
- Majumdar, Murari., et al "Use of Oral Contraceptive in Urban, Rural and Slum Areas." Reports on Population Family Planning 3 (September 1972) : 228-239.

- Martino, Koen Soeparti. "Result of a survey in three Family Planning clinics in Djakarta." In Family Planning Approaches in Indonesia. pp. 22-35. Honolulu : Oceasion Papers of Research Publications, 1970.
- National Family Planning Project Ministry of Public Health Thailand, Family Planning in Thailand 1965-1970. Bangkok : Sirivitaya Co., 1971.
- Ozawa, Ryu. "Conception Control in Japan." In The Fifth International Conference on Planned Parenthood, pp. 75-81. Tokyo : The International Planned Parenthood Ferderation, 1955.
- Prachuabmoh, Visid and Fawcett, James T. "Fertility Control in Rural Thailand : some result a demonstration project in Potharam district." Journal of Social Sciences 6 (1969) : 155-164.
- Prachuabmoh, Visid; Knodel, John and Pitaktepsombati, Pichit.- The Longitudinal Study of Social, Economic and Demographic Change in Thailand The Second Rounds. Bangkok : Chulalongkorn University Duplicating Center, 1973.
- Rosenfield, Allen G. Population Studies and medical education; The Population Council and National Family Planning Program. Bangkok : Ministry of Public Health, 1972.

- Rosenfield, Allan G., et al. Thailand : Family Planning Activities 1968 to 1970 Studies in Family Planning.
Bangkok : Ministry of Public Health, 1971.
- Ryder, Norman B, and Westoff Charles F, Contraception Reproduction in The United States. New Jersey :
Princeton University Press Princeto, 1971.
- Schieffelin, Olivia. Muslim Attitudes toward Family Planning
Compiled. New York : The Population Council, 1973.
- Westoff, Charles F, and Ryder Norman B. "Recent Trends in Attitudes toward Fertility Control and in the Practice of Contraception in the United States." In Fertility and Family Planning, pp. 384-412. Edited by S.J. Behrman, Leslie Corsa Jr., and Ronald Freedman.
Michigan : Ann Arbor The University of Michigan Press, 1969.
- Whelpton, Pascal K; Campbell, Arthur A. and Patterson John B. Fertility and Family Planning in the United States.
Princeton : The Maple Press Company, 1966.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

คำจำกัดความต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติการวางแผนครอบครัว หมายถึงการที่คู่สมรสคิดไว้ล่วงหน้าว่าครอบครัวของตนควรจะมีบุตรจำนวนกี่คน จะมีเมื่อใด และเว้นระยะให้เหมาะสมกับความสามารถที่จะเลี้ยงดูให้ความรัก และเอาใจใส่ได้อย่างทั่วถึงโดยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิ หรือ วิธีป้องกันการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยและได้ผลเพื่อให้มีบุตรในเวลาที่ต้องการ หรือเว้นระยะการมีบุตรแต่ละคน หรือป้องกันมิให้มีบุตรต่อไปอีกเมื่อมีบุตรจำนวนมากแล้ว

คู่สมรสที่กำลังปฏิบัติการวางแผนครอบครัว หมายถึงคู่สมรสที่กำลังอยู่กันฉันท์สามีภรรยาที่กำลังปฏิบัติวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ อยู่ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ หรือ ที่ได้ปฏิบัติเมื่อเร็ว ๆ นี้เพื่อเว้นระยะการมีบุตร หรือ กำหนดจำนวนบุตรตามความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว

คู่สมรสที่จะปฏิบัติการวางแผนครอบครัว หมายถึงคู่สมรสที่กำลังอยู่กันฉันท์สามีภรรยาที่ยังไม่เคยปฏิบัติวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีใดวิธีหนึ่งอยู่ในขณะที่ให้สัมภาษณ์แต่ตั้งใจที่จะปฏิบัติวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีใดวิธีหนึ่งในอนาคต

วิธีป้องกันการปฏิสนธิ หมายถึงวิธีการปฏิบัติใด ๆ ที่คู่สมรสใช้ในการป้องกันมิให้มีการตั้งครรภ์เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๒ แบบ คือ

๑. วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว หมายถึงวิธีการปฏิบัติใด ๆ ที่คู่สมรสใช้เพื่อกำหนดระยะเวลาที่จะมีบุตร และจำนวนบุตรตามที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาน้ำคุมกำเนิด และการใช้ถุงยางอนามัย (ส่วนการป้องกันโดยการใส่ถุงยางอนามัย การนบระยะปลอดภัย ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาน้ำคุมกำเนิด ฮอร์โมนคุมกำเนิด หลั่งน้ำกามภายนอก ยาสมุนไพร ยากลางบ้าน และวิธีชาวบ้าน เป็นต้น ๆ รวมเป็นวิธีอื่น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้)

๒. วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบถาวร หมายถึงวิธีการปฏิบัติใด ๆ ที่คู่สมรสใช้ป้องกันมิให้มีบุตรอีกต่อไป ได้แก่ การทำหมันหญิง และการทำหมันชาย ซึ่งเป็นการผ่าตัดผูกท่อรังไข่ของสตรีและการผ่าตัดผูกท่อนสุจิสำหรับชาย นับเป็นวิธีทำหมันแบบถาวร

คู่สมรส ได้แก่ สามีและภรรยาของครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่าง กำลังอยู่กินด้วยกันขณะไปทำการสัมภาษณ์ และภรรยาอยู่ในวัยภาวะเจริญพันธุ์ มีอายุระหว่าง ๑๕-๔๕ ปี

สตรี ได้แก่ ภรรยาหัวหน้าครัวเรือน และหญิงอื่นที่สมรสแล้วกำลังอยู่กินกับสามี อายุระหว่าง ๑๕-๔๕ ปี (ยกเว้นหัวหน้าครัวเรือนหญิงโสด อายุเกิน เป็นหมัน หรือมีสถานภาพหม้าย หย่าร้าง และแยกกันอยู่) ซึ่งถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติการวางแผนครอบครัว ฉะนั้น สตรีในที่นี้จึงเป็นตัวแทนของคู่สมรสที่ปฏิบัติการวางแผนครอบครัวโดยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบใดแบบหนึ่ง

จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน หมายถึง จำนวนบุตรทั้งหมดที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันของคู่สมรสขณะที่ทำการสัมภาษณ์

การทำงานนอกบ้านของสตรี หมายถึงการประกอบกิจการใด ๆ ของสตรี ภายหลังจากการสมรสโดยได้รับค่าจ้างตอบแทน

ปัจจัยทางด้านการเศรษฐกิจ กำหนดให้อาชีพของสามีเป็นดัชนีที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ปัจจัยทางด้านการสังคม กำหนดให้ระดับการศึกษาของภรรยาและการทำงานนอกบ้านของสตรีภายหลังจากการสมรส เป็นดัชนีที่แสดงถึงฐานะทางสังคมของคู่สมรสที่ศึกษา

ปัจจัยทางด้านการประชากร ได้นำมาศึกษาเฉพาะอายุปัจจุบันของภรรยา และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

เขตที่อยู่อาศัย ได้แก่

- เขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง เขตกรุงเทพ-ธนบุรี
- เขตเมืองอื่น ๆ หมายถึง เขตเทศบาลทั่วประเทศ
ไม่รวมกรุงเทพมหานคร
- เขตชนบท หมายถึง เขตอำเภอและหมู่บ้านอื่น ๆ
ทั่วประเทศที่นอกเหนือไปจากเมือง

ประวัติ

นางสาว จ्ञำนรรจา ชัยโชนิชัย เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔
ณ อำเภอรอนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร จบปริญญาตรีทางสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี ๒๕๑๔ ปัจจุบันทำงานเป็น
นักวิจัยทางผังเมือง กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร ศาลา
ว่าการกรุงเทพมหานคร.

ศูนย์วิทยพัทพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย